

АУТИЗМ:
КОРЕКЦІЙНА РОБОТА НА ОСНОВІ

АВА

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

СТАНДАРТИ:

**ПРАКТИКА
І СУПЕРВІЗІЯ**

Зміст

Загальна інформація	2
Кваліфікація супервізора	2
Стосунки між супервізором і супервізованим фахівцем	2
Характер супервізії	3
Формати та модальність проведення сесій супервізії	3
• Індивідуальні супервізії	3
• Групові супервізії	3
Обсяг супервізії	4
Періодичність і безперервність процесу супервізії	5
Відповідальність супервізора та супервізованого фахівця	5
Початок обліку годин супервізійної практики	6
Види практичної діяльності	6
Обмеження, пов'язані з вибором клієнта	7
Документування процесу супервізії	7
Зведена таблиця вимог до супервізійної практики	8
Щомісячна форма обліку годин практики (додаток 1)	10
Підсумкова форма обліку годин практики (додаток 2)	11

Загальна інформація

Про проєкт

Проходження практики під супервізією є невід'ємною частиною процесу набуття компетенції в галузі прикладного аналізу поведінки. Фахівець, який вивчив принципи та методи в теорії під час навчання на модулях сертифікаційної програми, має навчитися застосовувати ці знання у своїй практиці під керівництвом іншого, більш досвідченого фахівця — супервізора.

Здобуття кваліфікації «Куратор поведінкових програм» (МВР) або «Сертифікований поведінковий аналітик і супервізор» (СВА-S) вимагає накопичення необхідної кількості годин практики під супервізією відповідно до стандартів здійснення практичної діяльності в галузі прикладного аналізу поведінки. Ці стандарти визначають види практичної діяльності та їхній зміст; встановлюють правила обліку практичної діяльності та ведення відповідної документації; спираються на положення «Кодексу етики поведінкових аналітиків» (ВАСВ, 2018), які є обов'язковими до дотримання всіма спеціалістами-практиками.

Оскільки стандарти сертифікації поведінкових аналітиків можуть змінюватися впродовж часу, супервізори та супервізанти зобов'язуються самостійно вивчати інформацію щодо стандартів практики, щоб упевнитися в тому, що їхня діяльність відповідає цим стандартам.

Кваліфікація супервізора

Супервізор зобов'язаний відповідати одному з наведених нижче критеріїв:

1. Фахівець із кваліфікацією «Сертифікований поведінковий аналітик і супервізор» (СВА-S), який має чинний сертифікат.
2. Фахівець, який має чинний сертифікат ВСВА, ВСВА-D, QABA або IBA.
3. Випускник магістерської або докторської програми вишу, що отримав акредитацію програми від Міжнародної Асоціації Поведінкового Аналізу (АВАІ).
4. Викладач проєкту «Аутизм: Корекційна робота на основі АВА»

Взаємини між супервізором і супервізованим фахівцем

Супервізор не може перебувати в родинних стосунках із супервізованим фахівцем

Характер супервізії

Супервізією є діяльність, спрямована на підготовку супервізованого фахівця до самостійної професійної практики як поведінкового фахівця (інструктора, куратора, супервізора).

Супервізія передбачає:

- формування репертуару професійних навичок;
- формування професійної та етичної поведінки;
- забезпечення високої якості послуг.

Формати та модальність проведення сесій супервізії

Індивідуальні супервізії

Індивідуальна супервізія (робота в парі супервізор і супервізований фахівець) є **обов'язковим форматом проведення** сесій супервізії.

Зміст сесій супервізії може включати:

- спостереження за роботою супервізованого фахівця, у режимі реального часу або за відеозаписом;
- надання зворотного зв'язку щодо роботи супервізованого фахівця за підсумками спостережень;
- перегляд документації та надання зворотного зв'язку щодо ведення документації;
- обговорення, аналіз і концептуалізація випадків із практики, відповіді на запитання і консультування.

Спостереження за роботою супервізованого фахівця має становити **не менше 40%** від загального часу супервізії.

Індивідуальну супервізію можна проводити або в **очному форматі** (особиста присутність супервізора й супервізованого фахівця), або в **дистанційному форматі** (за допомогою платформи відеоконференцій, наприклад, Skype, Zoom, Pruffme тощо)

Групові супервізії

Групова супервізія є **додатковим форматом**, у якому можуть проводитися сесії супервізії. У груповій супервізії можуть брати участь не більше 10-ти супервізованих фахівців. Обсяг групових супервізій не може становити понад 50 % від загальної кількості годин супервізії.

Зміст сесій групової супервізії може включати:

- відпрацювання конкретної професійної навички у форматі тренінгу BST (наприклад, навички збирати дані або застосовувати процедури корекції помилки);
- обговорення випадків із практики присутніх фахівців і обмін досвідом;
- вирішення етичних дилем і розбір складних поведінкових концепцій.

Груповий формат супервізій не передбачає обов'язкового спостереження супервізора за роботою супервізованих фахівців.

Групову супервізію можна проводити або в **очному форматі** (особиста присутність супервізора і супервізованих фахівців), або в **дистанційному форматі** (за допомогою платформи відеоконференцій, наприклад, Skype, Zoom, Pruffme тощо).

Обсяг супервізії

Загальна кількість необхідних годин супервізійної практики залежить від рівня кваліфікації, на яку претендує супервізований фахівець.

Для кваліфікації «Куратор поведінкових програм» (MBP) необхідно 1000 годин супервізійної практики (950 годин практики + 50 годин супервізії).

Для кваліфікації «Сертифікований поведінковий аналітик і супервізор» (CBA-S) необхідно 1500 годин супервізійної практики (1425 годин практики + 75 годин супервізії).

Кожні 20 годин практики мають включати 1 годину супервізії (1 година — це 5 % від 20 годин практики). Мінімальний обсяг практики на тиждень — 5 годин (20 годин на місяць), максимальний обсяг практики на тиждень — 40 годин (160 годин на місяць). Діяльність супервізованого фахівця має відповідати видам практичної діяльності, описаним далі (див. розділ «Види практичної діяльності»).

Мінімальна тривалість сесії супервізії - 30 хвилин.

Періодичність і безперервність процесу супервізії

Сесії супервізій мають проводитися не рідше, ніж **1 раз на календарний місяць**. Кількість годин практики в календарному місяці, упродовж якого супервізований фахівець практикував, але не отримував супервізії, не враховуватимуться.

Період часу, який може минути між сесіями супервізії, не має перевищувати 45 днів. У разі перерви, що триває понад **45 днів**, поточну угоду між супервізором і супервізованим фахівцем анулюють, і супервізований фахівець має подавати новий запит на отримання супервізій.

Відповідальність супервізора і супервізованого фахівця

Як супервізор, так і супервізований фахівець, несуть повну відповідальність за дотримання стандартів професійної практики та положень кодексу етики (ВАСВ, 2020).

Супервізор несе відповідальність за розроблення та планування сесій супервізії із врахуванням вимог до формування професійних навичок, потреб супервізованого фахівця, вихідного рівня навичок супервізованого фахівця, а також з урахуванням необхідності забезпечення високої якості послуг, що надаються супервізованим фахівцем.

Супервізований фахівець несе відповідальність за ретельну підготовку до супервізії, відповідно до запиту супервізора (наприклад, підготовку відеозаписів занять, списку запитань до супервізії, зразків документації, графіків тощо). Супервізор може не зарахувати супервізію, якщо фахівець не надав необхідні матеріали.

Початок обліку годин супервізійної практики

Облік годин супервізійної практики можливий за умови дотримання двох обов'язкових вимог:

1. Успішне завершення супервізованим фахівцем першого модуля сертифікаційної програми **або** успішне завершення першого модуля програми для батьків і АВА-інструкторів та проходження практичного тренінгу із застосування базових методик АВА.
2. Укладення угоди між супервізором і супервізованим фахівцем щодо роботи у форматі супервізії. Оформлення угоди у форматі письмового договору, що містить докладний виклад усіх аспектів процесу, є рекомендованим, але, з урахуванням культурних особливостей, необов'язковим. У зв'язку з викладеним, угода також вважається укладеною, якщо її досягнуто внаслідок спілкування супервізора й супервізованого фахівця електронною поштою або в месенджерах.

**Дотримання тільки однієї з вимог не дає змоги розпочати облік годин супервізійної практики! Супервізор є відповідальним фахівцем, якому необхідно впевнитися в тому, що дотримані обидві умови.*

Види практичної діяльності

Види практичної діяльності поділяють на дві категорії:

1. **Реалізація поведінкових методів оцінювання та втручання.** Цей вид діяльності може включати навчання клієнтів мовленнєвих навичок, застосування стратегій корекції поведінки, застосування поведінкових методів оцінювання навичок (наприклад, VB-MAPP, ABLLS-R, PEAK), застосування експериментальної процедури функціонального аналізу та її різновидів, проведення тренінгу персоналу.
2. **Аналітична діяльність і робота з документацією.** Цей вид діяльності може охоплювати розроблення програм поведінкового втручання, планів зі зміни поведінки, побудову й аналіз графіків, розроблення протоколів і таблиць для запису даних, розроблення таблиць для оцінювання процесуальної точності, надання зворотного зв'язку, вивчення окремих наукових статей як основи для розроблення поведінкового втручання.

Аналітична діяльність супервізованого фахівця має становити **щонайменше 40%** від загальної кількості необхідних годин супервізійної практики. Діяльність із реалізації поведінкових методів оцінювання та втручання також має становити **щонайменше 40%** від загальної кількості необхідних годин супервізійної практики. Решта 20% від загальної кількості необхідних годин супервізійної практики можуть рівномірно розподілятися між різними видами практики або співвідноситься тільки з одним із них.

Обмеження, пов'язані з вибором клієнта

Клієнтом супервізованого фахівця може стати будь-яка людина, якій застосування стратегій і методів АВА буде корисним. Однак з огляду на культурні особливості, брак фахівців і воєнний стан в Україні, клієнтами поведінкових фахівців часто стають близькі родичі або знайомі (наприклад, батько, як АВА-інструктор, застосовує АВА в роботі зі своєю дитиною або з племінником), що може призвести до конфлікту інтересів.

З огляду на цю особливість, облік годин практики зі своєю дитиною або близькою людиною може вестися тільки за першою категорією практики «Реалізація поведінкових методів оцінювання та втручання» обсягом, що не перевищує 200 годин, і тільки за умови, що в процесі такої практичної діяльності не було порушено права клієнта.

Супервізор, який затверджує ці години, як години супервізійної практики, несе відповідальність за забезпечення відповідності цієї практики професійним та етичним стандартам і дотримання прав клієнта під час застосування поведінкового втручання.

Документування процесу супервізії

Для обліку годин супервізійної практики необхідно заповнювати **«Щомісячну форму обліку годин практики»** (додаток 1). Ця форма містить інформацію про кількість годин практики супервізованого фахівця на тиждень, про види практики, а також про обсяг і формат сесій супервізії.

На додаток до цієї форми супервізорам рекомендується вести **супровідну документацію** щодо тривалості та змісту сесій супервізії, а також щодо видів зворотного зв'язку, який надається супервізованому фахівцеві.

Після закінчення взаємин у межах супервізії (внаслідок закінчення дії угоди, у разі завершення накопичення необхідної для здобуття кваліфікації кількості годин супервізійної практики), супервізований фахівець і супервізор підписують **«Підсумкову форму обліку годин практики»** (додаток 2).

Для отримання кваліфікації «Куратор поведінкових програм» (МВР) і «Сертифікований поведінковий аналітик і супервізор» (СВА-S) претендент зобов'язується надати «Підсумкову форму обліку годин практики» з підписом супервізора (або кілька форм за умови, що він практикував під супервізією різних супервізорів).

Як супервізор, так і супервізований фахівець зобов'язуються зберігати документацію, що підтверджує облік годин практики, й упевнитися в тому, що обсяг і вид практики відповідають поточним вимогам.

Термін зберігання документації, пов'язаної з процесом супервізії, — **7 років**.

10 ВИМОГ

до супервізійної практики

		Куратор поведінкових програм МВР	Сертифікований поведінковий аналітик і супервізор СВА-S
1	Загальна кількість годин супервізійної практики	1000	1000
2	Загальна кількість годин практики	950	1425
2.1	Реалізація поведінкових методів оцінювання та втручання	мінімум 380 годин	мінімум 570 годин
2.2	Аналітична діяльність та робота з документацією	мінімум 380 годин	мінімум 570 годин
3	Мінімум годин практики на тиждень / на місяць	5 на тиж. / 20 на міс.	
4	Максимум годин практики на тиждень / на місяць	40 на тиж. / 160 на міс.	
5	Загальна кількість годин супервізійної практики	50	75
5.1	Спостереження за роботою супервізованого фахівця	мінімум 20 годин <i>із 50 годин супервізії</i>	мінімум 30 годин <i>із 75 годин супервізії</i>
5.2	Індивідуальні супервізії	<i>Обов'язковий формат</i>	<i>Обов'язковий формат</i>

5.3 Групові супервізії	Додатковий формат ≤ 25 годин <i>із 50 годин супервізії</i>	Додатковий формат ≤ 38 годин <i>із 75 годин супервізії</i>
6 Мінімум зустрічей із супервізором	1 зустріч на міс.	
7 Безперервність процесу супервізії	≤ 45 днів між зустрічами із супервізором	
8 Мінімальна тривалість сесії супервізії	30 хв.	
9 Поточний облік практики	Щомісячна форма обліку годин практики <i>Заповнення (Див. Додаток 1)</i>	
10 Після закінчення взаємин у межах супервізій	Підсумкова форма обліку годин практики <i>Заповнення (Див. Додаток 2)</i>	

Проєкт «Аутизм: корекційна робота на основі АВА» залишає за собою право періодичного перегляду та зміни стандартів практики та супервізії, необхідних для отримання кваліфікації «Куратор поведінкових програм» (МВР) і «Сертифікований поведінковий аналітик і супервізор» (СВА-S); звернення до супервізорів за підтвердженням та верифікацією годин практики й супервізії та застосування санкцій у разі фальсифікації даних щодо виконання вимог обліку годин супервізійної практики

ЩОМІСЯЧНА ФОРМА ОБЛІКУ ГОДИН ПРАКТИКИ

ДОДАТОК 1

Заповнюється супервізованим фахівцем, і завіряється супервізором

Супервізований фахівець _____
ім'я, прізвище

Період практики: _____
місяць, рік

Супервізор _____
ім'я, прізвище

Опис діяльності	Кількість годин					
	Тиждень 1	Тиждень 2	Тиждень 3	Тиждень 4	Тиждень 5	УСЬОГО
Реалізація поведінкових методів оцінювання та втручання						
Аналітична діяльність і робота з документацією						
Індивідуальна супервізія						
Групова супервізія						
Спостереження за роботою фахівця						
Інше:						
Усього годин практики						
Усього годин супервізії						

Супервізор _____
підпис

Дата _____
місяць, рік

Супервізований фахівець _____
підпис

ПІДСУМКОВА ФОРМА ОБЛІКУ ГОДИН ПРАКТИКИ

Заповнюється супервізором

ДОДАТОК 2

Супервізований фахівець _____
Ім'я, прізвище

Період практики _____
початок (місяць, рік) завершення (місяць, рік)

Супервізор _____
Ім'я, прізвище

А) Усього годин практики (без присутності супервізора)	
Б) Усього годин супервізії	
Усього годин супервізійної практики (А+Б)	

Супервізор _____
Підпис

Дата _____
місяць, рік

Супервізований фахівець _____
Підпис